

I. PERSONALNE REFLEKSIWNE PRONOMENY

Na rozdžěl wot němčiny mamy w hornjoserbšćinje **refleksiwne pronomeny**, kotrež so - jednorje prajene - z uniwersalneje formu na subjekt počahuja a identitu z nim zwuraznjeja.

identita mjez **ja** a **sebje**

Ja (rěčnik) *sym* **sebje** (rěčnika) *w swojej* stwě zawrěł.* **ja = subjekt, sebje = objekt**

* **swojej** počahuje so tež na subjekt (hlejeće deleka)

Ty (słuchar) *sy* **sebje** (słucharja) *w swojej stwě zawrěł.* „**du dich (selbst) in deiner**“

Wón (njewobdžěleny na dialogu**) *je* **sebje** (njewobdžěleneho) *w swojej stwě zawrěł.*

Mój smój sebje *w swojej stwě zawrěłoj.*

Woni su sebje *w swojej stwě zawrěli.*

** **wosoba, wo kotrež so nětko rěči**

		přikłady wotpowědnych njerefleksiwnych pronomenow
N	---	ja, ty, wón/wona/wone; mój, wój, wonaj/wonej; my, wy, woni/wone
G	wot, do sebje / so	do mnje, do tebe, z njeho, wokoło naju, blisko nas, bjez was, do nich
D	k, porno sebi / sej	ke mni, porno tebi, napřečo njej, přećiwo wamaj, k nam, k nim
A	na, přez sebje / so	na njeho, přez nju hić, wo waju so prócujemy, na was čakamy
I	před, nad, ze sobu	před tobu klečeć, z nim, z njej rěčeć, nad nimaj knježić, za nami stać
L	na, wo, při sebi	na mni zaleži, wo tebi rěčeć, při nimaj su, we was tčeć, wo nich/ nimi

≠ njeidentita; = identita

Cuzy muž (A) je **nam (B)** na dwórnišću móšeň pokradnył.

Arazy muž ≠ **B my**

Cuzy muž (A) je **mi (B)** na dwórnišću lód kupił.

Arazy muž ≠ **B ja**

Cuzy muž (A) je **sebi (B)** na dwórnišću lód kupił.

Arazy muž = **Brazy muž**

Cuzy muž (A) je **sebi (B)** na dwórnišću móšeň pokradnył. ??? ► **jemu**, t.r. **druhemu mužej**

A = B IDENTITA

Ja chcu sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.

„**ich - mich**“

Ty chceš sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.

„**du - dich**“

Wona chce sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.

„**er/sie/es - sich**“

Mój chcemoj sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.

„**wir beide - uns**“

Wój chcetej sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.

„**ihr beide - euch**“

Wonej chcetej sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.

„**sie beide - sich**“

My chcemy sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.

„**wir - uns**“

Wy chceće sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.

„**ihr - euch**“

Woni chcedža sebje / so na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.

„**sie - sich**“

ale: A ≠ B NJEIDENTITA

Naš farar chce mje na dobrowólne lěto do Ruskeje přizjewić.

A ≠ B

Ja chcu smjerc rady z tobu jedyn walčik zarejować.

Wučerjo chcedža džensa wo nich (wo někotrych špatnych šulerjach) **diskutować.**

ale: **Wučerjo chcedža džensa wo sebi** (wo učerjach) **diskutować.**

A = B

Wón jeho lubuje.

- **Wón sebje lubuje.**

Ja jeho lubuju.

- **Ja sebje lubuju.**

My jich lubujemy.

- **My sebje lubujemy.**

Woni nas lubuja.

- **Woni sebje lubuja.**

Woni maja z nimi wjele džěla.

- **Woni maja ze sobu wjele džěla.**

II. POSESIWNE REFLEKSIWNE PRONOMENY

Ja (rěčnik) *sym sebje** w **swojej** (rěčnikowej) *stwě zawrěl.*

▲ ** sebje* počahuje so tež na subjekt (hlejeće horjeka)

Ty (słuchar) *sy sebje* w **swojej** (słucharjowej) *stwě zawrěl. „du dich (selbst) in deiner“*

Wón (njewobdžěleny na dialogu**) *je sebje* w **swojej** (njewobdžěleneho) *stwě zawrěl.*

Mój smój sebje w **swojej** *stwě zawrěloj.*

Woni su sebje w **swojej** *stwě zawrěli.*

** wosoba, wo kotrejš so nětko rěči

Refleksiwny pronomen swój deklinuje so kaž njerefleksiwne pronomeny mój, twój, naš, waš		
	njerefleksiwne pronomeny	refleksiwny pronomen swój
sg.	mój, twój, jeho / jeje / jeho;	swój, swoja, swoje ...
du.	naju, waju, jeju;	Forma nominatiwa njeeksistuje, dokelž wustupuja jenož w objektach w G., D., A., I., L.
pl.	naš, waš, jich	
	<i>kursiwne su indeklinabelne !</i>	
N.	mój, moja, moje; mojej; moji / moje	- - -
G.	wot mojeho nana, bjez mojeje wowki	wot swojeho nana, bjez swojeje wowki
D.	k mojemu bratřej, k mojej maćeri	k swojemu bratřej, k swojej maćeri
A.	přez mojeju staršeju, na moje džěći	přez swojeju staršeju, na swoje džěći
I.	z mojim mužom, před mojim domom	ze swojim mužom, před swojim domom
L.	wo mojimaj synomaj, w mojich stwach	wo swojimaj synomaj, w swojich stwach

Jurij jědze z **mojim** synom ryby lójíc.

- **Jurij** jědze ze **swojim** synom ryby lójíc.

ja

Jurij jědze z **jeho** synom ryby lójíc.

Jan, bratr, susod, přećel, kolega, ...

Susod (A) lubuje kwětki před **swojim (B)** domom.

A susod = **B susodowy** dom

Susod (A) lubuje kwětki před **mojim (B)** domom.

A susod ≠ **B ja - mój** dom

Susod (A) lubuje **swoju (B)** žonu.

A susod = **B susodowa** žona

Susod (A) lubuje **jeho (B)** žonu. (*skandal !!!*)

A susod ≠ **B Janowa, Jurjowa** žona

A = B IDENTITA

Ja chcu **swoje** dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.

„ich - mein“

Ty chceš **swoje** dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.

„du - dein“

Wona chce **swoje** dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.

„er/sie/es - sein/ihr/sein“

Mój chcemoj **swoje** dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.

„wir beide - unser“

Wój chcetej **swoje** dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.

„ihr beide - euer“

Wonej chcetej **swoje** dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.

„sie beide - ihr“

My chcemy **swoje** dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.

„wir - unser“

Wy chceće **swoje** dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.

„ihr - euer“

Woni chcedža **swoje** dobrowólne lěto w Ruskej přežiwić.

„sie - ihr“

ale: **A ≠ B NJEIDENTITA**

Naš farar chce **moje** dobrowólne lěto w Ruskej přizjewić.

Ja chcu smjerć rady z **wašej** džowku jedyn walčik zarejować.

Wučerjo chcedža džensa wo **jich** nastawkach (nastawki słabych šulerjow) diskutować.

↓

Wučerjo chcedža wo **swojich** nastawkach (nastawki učerjow) diskutować.

A = B

Přirunajće:

Wokoło dźesaćich dopołdnja pak wučěrichu wojacy wšitkich wjesnjanow z **jich** stanov.

Čeje stany to su ? Stany wojakow abo wjesnjanow?

A hdy by bylo: ze **swojich** stanov?

Wokoło dźesaćich dopołdnja pak wučěrichu wojacy wšitkich wjesnjanow ze **swojich** stanov.